

FIȘĂ DE PROTECȚIE A VOLUNTARULUI

1. SCOP ȘI CONȚINUT

Prezentul document stipulează normele interne de protecția muncii pentru membrii echipei de căutare și salvare a ASOCIAȚIA SALVATORILOR VOLUNTARI 4X4 (ASV4X4 – RESCUE4X4), reprezentând prevederile pentru prevenirea accidentelor de muncă și/sau a îmbolnavirilor profesionale în condiții de lucru caracteristice zonelor rurale sau urbane calamitate sau afectate de dezastre naturale (teren accidentat, inundații, alunecări de teren, seism, îngheț, viscol, caniculă).

Scopul normelor interne este de eliminare sau diminuare a pericolelor, accidentelor sau îmbolnavirilor profesionale din timpul activităților de instruire și intervențiilor specifice de căutare, salvare și evacuare a persoanelor dispărute, rătăcite, sinistrate, blocate în zone greu accesibile, victimelor accidentelor colective și dezastrelor, cât și din timpul accesului la și de la locul acțiunii de intervenție.

Prezentele norme interne vor fi revizuite periodic și vor fi modificate ori de câte ori se consideră necesar, ca urmare a schimbărilor de natură legislativă sau tehnică survenite la nivel național sau la nivelul proceselor tehnice de lucru.

2. DOMENIUL DE APLICARE

Prevederile prezentelor norme se aplică cumulativ tuturor voluntarilor instituției gazdă prezenți la activitatea de instruire sau la acțiunea de intervenție, atât pe întreg parcursul desfășurării acesteia cât și în timpul accesului la și de la locul acțiunii de intervenție.

3. CADRUL LEGAL

Activitățile voluntarilor ASV4X4 vor fi îndeplinite în conformitate cu prevederile următoarelor acte normative:

- HG nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc.
- Legea 319 din 2006 - Legea privind securitatea și sănătatea în munca publicată în Monitorul Oficial al României 646 din 26 iulie 2006 actualizată prin Legea 198 din 20 iulie 2018
- Hotărârea de Guvern 1425 din 2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii 319/2006
- Seturile de norme privind securitatea și sănătatea în muncă (NSSM)
 - Norme pentru activități în domeniul sănătății (NSSM 85)
 - Norme pentru manipularea, transportul prin purtare și cu mijloace nemecanizate și depozitarea materialelor (NSSM 57)
 - Norme pentru alpinism utilitar (NSPM 70)
 - Norme pentru lucrul la înălțime (NSSM 12)
 - Norme pentru radiocomunicații (NSSM 54)
- Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România;

4. INSTRUCȚIUNI CU CARACTER GENERAL PRIVIND DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII VOLUNTARULUI

Fiecare voluntar are obligația să își desfășoare activitatea în conformitate cu pregătirea și instruirea sa, urmând instrucțiunile coordonatorului de voluntari desemnat de instituția gazdă, astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională atât propria persoană, cât și alte persoane care pot fi afectate de acțiunile sau omisiunile sale în timpul activităților de voluntariat.

Voluntarii instituției gazdă care efectuează activități de căutare și salvare în mediul urban și natural au următoarele obligații:

- a) să utilizeze corect mașinile, aparatura, uneltele, substanțele periculoase, echipamentele din dotare;
- b) să utilizeze corect echipamentul individual de protecție, corespunzător scopului pentru care a fost acordat, și să respecte cu strictețe recomandările producătorului privind întreținerea, verificarea stării tehnice și depozitarea acestuia;
- c) este strict interzisă folosirea echipamentelor individuale de protecție sau a echipamentelor de lucru modificate sau depreciate;
- d) este strict interzisă folosirea altor echipamente individuale de protecție sau de lucru decât cele puse la dispoziție de către instituția gazdă;
- e) să nu procedeze la scoaterea din funcțiune, modificarea, înlocuirea sau înlăturarea arbitrară a dispozitivelor de siguranță și securitate individuale sau comune și să utilizeze corect aceste dispozitive;
- f) să comunice fără întârziere reprezentanților instituției gazdă și voluntarilor participanți la activitatea de instruire sau acțiunea de intervenție orice situație care poate reprezenta un pericol pentru securitatea și sănătatea acestora, de exemplu orice deficiență a sistemelor de protecție;
- g) în cazul unui pericol grav și iminent pentru propria securitate sau pentru securitatea altor persoane, orice voluntar este obligat să oprească lucrul și, dacă nu poate opri consecințele unui astfel de pericol, să părăsească locul activității și să se îndepărteze spre o zonă sigură, înștiințând de îndată coordonatorul activității respective și conducerea instituției gazdă;
- h) să refuze întemeiat executarea unei sarcini de lucru dacă aceasta ar pune în pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională propria persoană sau alte persoane prezente la locul de desfășurare a activității de voluntariat;
- i) să aducă fără întârziere la cunoștința reprezentanților/directorului instituției gazdă accidentele suferite de propria persoană sau de alți voluntari/angajați;
- j) să coopereze cu conducerea instituției gazdă sau reprezentanții desemnați, atât timp cât este necesar, pentru a face posibilă realizarea oricărei măsuri sau cerințe dispuse de către inspectorii de muncă și inspectorii sanitari, pentru protecția sănătății și securității voluntarilor și angajaților instituției gazdă;

- k) să coopereze cu conducerea instituției gazdă sau reprezentanții desemnați, atât timp cât este necesar, pentru a permite instituției gazdă să se asigure că activitățile de voluntariat se desfășoară în condiții menite să minimizeze sau să elimine orice risc pentru securitatea și sănătatea voluntarilor și angajaților instituției gazdă;
- l) să își însușească și să respecte prevederile legislației din domeniul securității și sănătății în muncă și măsurile de aplicare a acestora;
- m) să dea relațiile solicitate de către inspectorii de muncă și inspectorii sanitari;

5. CATEGORII DE RISCURI PROFESIONALE ȘI CONSIDERENTE GENERALE PRIVIND DIMINUAREA ACESTORA

- a) Factori ergonomici – suprasolicitarea osteo-musculo-articulară, poziții vicioase în timpul efectuării de activități ce presupun eforturi fizice de ridicare și transport.
Pentru evitarea/diminuarea riscurilor asociate cu acești factori de risc, în cadrul etapei de planificare a activităților se vor avea în vedere următoarele:
 - necesitățile privind manipularea manuală a maselor și pozițiile vicioase de lucru implicate;
 - disponibilitatea unor mijloace tehnice auxiliare sau echipamente reglabile pentru manipularea maselor și identificarea voluntarilor instruiți pentru utilizarea corectă a acestora;
 - organizarea activității astfel încât problema să fie evitată sau să se reducă consecințele acesteia;
 - posibilitățile de suplimentare temporară a numărului de voluntari pentru manipularea manuală a maselor;
- b) Factori de mediu – expunere prelungită la soare și temperaturi ridicate (caniculă) sau scăzute (ger), umiditate atmosferică, intemperii (vânt, ploaie, grindină, lapoviță și ninsoare, viscol, ceață), nămol, depuneri de zăpadă și gheață;
Consecințele negative ale factorilor de mediu pot fi diminuate prin:
 - utilizarea de echipament individual de protecție adecvat;
 - reducerea timpului de lucru în teren prin înlocuirea la intervale de timp adecvate a echipelor de voluntari;
 - întreruperea activităților în condiții de vreme severă (cod portocaliu și cod roșu);
- c) Factori de teren – teren accidentat și/sau înclinat, instabil, mlăștinos, acoperit cu zăpadă, gheață, vegetație densă;
Deplasarea și lucrul în siguranță în teren greu accesibil/periculos necesită concentrare și atenție sporite din partea voluntarilor și purtarea de echipament individual de protecție adecvat constituit minim din cască și bocanci.
- d) Animale sălbatice și insecte – în cazul acțiunilor de căutare în mediul natural există riscul de a întâlni animale sălbatice (ursi, vulpi, porci mistreți, lupi, câini agresivi) și a suferi înțepături de insecte (albine, viespi, paianjeni, tânțari, furnici) care pot induce reacții alergice;

- pentru protecția împotriva înțepăturilor de insecte se vor folosi substanțe repelente specifice;
 - nu vor participa la acțiuni de intervenție în mediul natural voluntarii care știu că ar putea manifesta reacții alergice severe la înțepături de insecte;
 - în caz de întâlnire cu animale sălbatice, sunt interzise apropierea de acestea, hrănirea, fotografierea, agresarea sau provocarea acestora în orice fel; se recomandă producerea de zgomot (verbal sau prin alte mijloace) și ocolirea zonei în care se află animalul sălbatic, evitându-se întoarcerea cu spatele la acesta sau fuga; în caz de atac iminent al unui animal sălbatic se pot folosi spray-ul pe bază de piper și/sau emițătorul de ultrasunete destinate acestui scop;
- e) Factori de risc din structuri (clădiri) prăbușite – instabilitate structurală/prăbușire secundară, acumulări de apă în subsoluri, cabluri electrice sub tensiune, acumulări de gaze, substanțe periculoase (inflamabile, explozive, toxice, caustice etc) depozitate în structura prăbușită, praf, obiecte ascuțite din metal și sticlă, patogeni;
- În cazul acțiunilor de căutare-salvare din dărâmături, riscurile pot fi diminuate prin:
- verificarea și confirmarea întreruperii alimentării cu energie electrică, gaze și apă în zona afectată înainte de începerea acțiunii de intervenție;
 - utilizarea corectă a echipamentului individual de protecție și a echipamentelor de detecție a substanțelor periculoase;
 - evaluarea continuă a riscurilor prezente în mediul de lucru și adaptarea modului de acțiune în vederea asigurării optime a securității și sănătății voluntarilor;
- f) Comportament agresiv din partea persoanelor asistate sau aparținătorilor;
- g) Agenți biologici infecțioși – micro-organismе, virusuri (de exemplu HIV, hepatită B și C, SARS-COV-2);
- Măsurile minimale obligatorii pentru evitarea infectării cu patogeni transmiși prin fluide fiziologice (sânge, urină, salivă etc) sau aer constau în:
- purtarea mănușilor de cauciuc (latex sau nitril) și a măștilor medicale de tip I sau de tip II sau respiratorii (FFP2 sau FFP3) de unică folosință, ori de câte ori se efectuează manevre de acordare a primul ajutor sau se lucrează într-un mediu cu risc de contaminare;
 - manevrarea și depozitarea corespunzătoare a materialelor contaminate;
- h) Desfășurarea de activități pe timp de noapte;
- Ca urmare a oboselii acumulate și a condițiilor de vizibilitate redusă, activitățile desfășurate pe timp de noapte sunt generatoare de stres psihic și fizic și prezintă risc crescut pentru producerea accidentelor. Pentru diminuarea riscurilor asociate cu lucrul pe timp de noapte se au în vedere următoarele:
- se evită activitățile cu nivel crescut de intensitate și complexitate;
 - în cazul acțiunilor de căutare-salvare, ritmul de deplasare în teren și de executare a manevrelor specifice este redus, astfel încât voluntarii să poată avea timp pentru orientare și reacție în condiții de vizibilitate redusă;
 - toți voluntarii trebuie să dețină asupra lor mijloace de iluminare și semnalizare luminoasă individuale;

- consumul excesiv de cofeină trebuie evitat;
- i) Accidente rutiere pe parcursul deplasării spre și dinspre locul intervenției sau în timpul desfășurării acesteia;
- În vederea evitării producerii accidentelor de circulație se vor avea în vedere:
- Respectarea strictă a regulilor de circulație;
 - Păstrarea distanței față de autospecialele și utilajele de intervenție aflate în funcțiune;
- j) Accidente de muncă – traumatisme rezultate prin:
- cădere de la același nivel prin împiedicare, alunecare, dezechilibrare;
 - cădere de la înălțime prin pășire în gol, dezechilibrare, împiedicare, alunecare, deplasare/surpare a terenului instabil, utilizare necorespunzătoare a echipamentului de siguranță;
 - cădere liberă de corpuri de la cote superioare;
 - tăiere, înțepare ca urmare a contactului cu suprafețe sau contururi ascuțite;
 - lovire de către corpuri sau particule proiectate;
- Accidentele de muncă pot fi evitate prin respectarea strictă a normelor și măsurilor de securitate și sănătate în muncă, utilizarea corectă și completă a echipamentului de protecție și o atitudine responsabilă din partea voluntarului;
- k) Voluntarii echipei de căutare-salvare sunt supuși acțiunii unor factori de stres, dintre care cei mai frecvenți sunt:
- lipsa de informații veridice;
 - presiunea timpului;
 - existența situațiilor confuze;
 - stări conflictuale;
 - diferite nivele de suferință umană;
 - pericole pentru individ sau colegii săi.
- l) Nivelul de reacție la acești factori de stres diferă de la persoană la persoană și poate cuprinde în principal următoarele simptome:
- apatie;
 - confuzie mentală;
 - reacții necugetate;
 - durere de cap, diaree, palpitații;
 - senzația de teamă și cea de vinovăție;
 - somnolență sau lipsa somnului;
 - paralizie, iritare;
 - dificultăți în coordonarea mișcărilor.
- m) În urma unor situații grave, salvatorii pot suferi de tulburări de stress posttraumatic, care se manifestă frecvent prin:

- imagini vizuale ale întâmplării (halucinații);
- dificultatea de a adormi, somn întrerupt, coșmaruri;
- repetarea în vis a celor văzute;
- evitarea activităților ce amintesc de cele petrecute;
- reducerea însemnată a interesului de natură profesională;
- autoexcludere din colectiv (izolare față de alții);
- sentimentul că viitorul este scurt;
- reacții de spaimă la zgomote puternice;
- probleme de concentrare.

6. INSTRUCȚIUNI SPECIFICE CU PRIVIRE LA DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII VOLUNTARULUI

Pentru a evita producerea de accidente, toți voluntarii prezenți la acțiuni de intervenție trebuie să respecte cu strictețe următoarele reguli:

- a) pe parcursul acțiunilor de căutare în mediul natural, deplasarea în teren se va face în modul stabilit de șeful de echipă, fiind interzisă părăsirea formației de căutare de către orice voluntar fără înștiințarea și acordul șefului de echipă;
- b) este interzisă utilizarea telefonului mobil de către voluntarii care se află în deplasare în formația de căutare pentru scopuri care nu au legătură cu acțiunea de intervenție;
- c) în timpul acțiunilor de căutare în mediul natural, toți voluntarii prezenți sunt obligați să dețină asupra lor mijloace de comunicație, de semnalizare acustică și luminoasă și de orientare în teren și să cunoască modul de utilizare a acestora;
- d) echipamentul de protecție/lucru trebuie să fie ajustat pe talie;
- e) să poarte întotdeauna casca de protecție cu vizor sau ochelari de protecție, mască antipraf, mănuși și bocanci în timpul executării acțiunilor de intervenție în dărâmături;
- f) să evite atingerea conductorilor electrici sub tensiune, pentru a nu provoca electrocutări sau scântei care pot declanșa explozii;
- g) să lucreze cu atenție pentru a nu provoca prăbușiri urmate de accidentarea salvatorilor sau a persoanelor blocate sub dărâmături;
- h) la executarea salvărilor care necesită sisteme de asigurare cu demultiplicare de forțe se vor verifica întâi materialele folosite, iar ulterior se vor verifica și supraveghea nodurile, legăturile și rezistența punctelor de sprijin/ancorare;
- i) toate mijloacele cu acționare electrică vor fi protejate împotriva scurtcircuitării în caz de precipitații, acumulări de apă provenită din inundații, pe timpul lucrului în subsoluri inundate etc.;
- j) ridicarea greutăților cu diferite mijloace se va executa lent, asigurând stabilitatea acestora atât pe timpul ridicării cât și la ajungerea la înălțimea dorită;
- k) asamblarea tuturor uneltelor cu coadă detașabilă va fi verificată înainte de utilizarea acestora pentru evitarea accidentelor;
- l) operațiunile de căutare-salvare vor fi conduse nemijlocit de către șeful de echipă;

- m) este interzisă începerea acțiunii de căutare-salvare înainte de a se stabili numărul optim de salvatori care alcătuiesc echipa și dacă aceștia sunt în măsură să utilizeze corect aparatele, echipamentele și accesoriile necesare;
- n) dacă se constată că utilizarea aparatelor, echipamentelor și a accesoriilor pe timpul operațiunilor de căutare-salvare, pune în pericol vieți omenești sau bunuri materiale, se oprește funcționarea acestora de către cei care le deserveșc;
- o) în cazul operațiunilor de căutare-salvare din subsoluri, de sub dărâmături și din alte spații înguste, se vor avea în vedere următoarele măsuri de protecție:
 - întreruperea curentului electric, a apei și gazelor în zona respectivă;
 - oprirea circulației/activității autovehiculelor de mare tonaj în zona de acțiune;
 - dacă este necesară găurirea peretilor, se are în vedere ocolirea conductelor de gaze și apă, a cablurilor electrice și altor utilități.
- p) operațiunile de salvare a persoanelor electrocutate vor fi executate doar de salvatori specializați, dotați cu echipament și accesorii corespunzătoare;
- q) la salvarea persoanelor căzute în puțuri, canale, gropi, începerea operațiunilor se face numai după ce s-au stabilit procedeele și regulile de salvare și autosalvare, precum și un cod de semnale pentru menținerea legăturii între șeful de echipă și salvatorii asigurați prin sisteme cu demultiplicare de forțe;
- r) traversarea cursurilor de apă curgătoare (râuri, apă provenită din viituri etc) se va face doar de către voluntari asigurați prin legare cu coardă cu lungime ajustabilă de puncte fixe de ancorare situate pe unul sau ambele maluri;
- s) din echipa de salvare a persoanelor aflate în pericol de înec este obligatoriu să facă parte numai voluntari cu pregătire specifică, capabili să înoate foarte bine, cu o mare rezistență la efort și stare de sănătate corespunzătoare, echipați cu vesta de salvare;
- t) se interzic operațiuni de intervenție pe malurile abrupte ale cursurilor de apă, fără a purta vestă de salvare;

Prin semnarea prezentului document confirm faptul că am fost instruit/instruită cu privire la pericolele la care mă expun prin participarea la acțiuni de intervenție în situații de urgență, acestea fiindu-mi explicate în detaliu. De asemenea, declar că am înțeles în totalitate și îmi asum obligațiile mele privind însușirea, cunoașterea și respectarea normelor și măsurilor privind securitatea și sănătatea în muncă stipulate de prezentul document și cadrul său legal, precum și potențialele consecințe ale nerespectării acestora.

Voluntar Nume și prenume: _____

Semnătura: _____

Data: